

UA Repository

Vertrouwen, verbinding en verandering: een Caribisch netwerk voor digitale data-competentie.

Item Type	Other
Citation	Open Science NL (20 May 2025). Vertrouwen, verbinding en verandering: een Caribisch netwerk voor digitale data-competentie. NWO. https://www.openscience.nl/nieuws/vertrouwen-verbinding-en-verandering-een-caribisch-netwerk-voor-digitale-data-competentie .
Publisher	NWO
Download date	2026-03-09 18:13:59
Link to Item	https://hdl.handle.net/20.500.14473/1540

Vertrouwen, verbinding en verandering: een Caribisch netwerk voor digitale data-competentie

- 20 mei 2025

Met een subsidie van één miljoen euro van Open Science NL zet het Caribisch deel van het Koninkrijk een netwerk op om digitale competenties op het gebied van data te verbeteren. Dat is nodig, want het delen van data is er nog geen gemeengoed. Bovendien: hoe werk je effectief samen als je collega op een eiland woont dat 800 kilometer verderop ligt?

In Europa en in het Europese deel van het Koninkrijk is al een cultuur van openheid ontstaan, vertelt Esther Plomp, toekomstig netwerkcoördinator. Zij diende namens samenwerkingsverband CHECK de subsidieaanvraag in (zie kader onderaan). ‘Andere landen zien Nederland vaak als voorbeeld in hoe open science en datamanagement op de kaart zijn gezet.’ In het Caribisch deel van het Koninkrijk is de houding echter nog voorzichtig.

“We hebben een cultuuromslag nodig en het vertrouwen in andere partijen om data te kunnen delen. Een netwerk kan deze cultuuromslag ondersteunen en vertrouwen tussen de verschillende partijen opbouwen.”

‘Data delen wordt hier vaak als risicovol gezien,’ zegt Plomp, die werkt bij de Universiteit van Aruba. ‘Wat als anderen die data op een ongewenste manier gebruiken, of de verzamelaar dan minder nodig is? Wat als er fouten in de data zitten?’ Die onzekerheid zorgt dat partners de voorkeur geven aan het houden van controle. Publicatie in repositories of via artikelen wordt lang niet altijd als zinvol ervaren. ‘We hebben een cultuuromslag nodig en het vertrouwen in andere partijen om data te kunnen delen. Een

netwerk kan deze cultuuromslag ondersteunen en vertrouwen tussen de verschillende partijen opbouwen.'

Samen problemen aanpakken

Maar het nieuwe netwerk beoogt meer dan alleen culturele verandering. 'De uitdagingen op de eilanden ontstaan ook door een gebrek aan specifieke kennis, beperkte capaciteit en gefragmenteerde netwerken,' aldus Plomp. Tegelijkertijd kampen de eilanden met vergelijkbare problemen. Door samenwerking binnen het netwerk kunnen partners efficiënter oplossingen vinden en hun expertise onderling aanvullen. 'Zo hoeven mensen niet elke keer opnieuw tijd en energie te steken in het zelf vinden van oplossingen.'

Voor een netwerkstructuur is bewust gekozen. Een lokaal of regionaal DCC zou zich vooral richten op de prioriteiten van universiteiten. Maar in de Cariben beschikken ook overheidsinstanties, Ngo's, bibliotheken en andere organisaties over waardevolle kennis, benadrukt Plomp. In het netwerk krijgen al deze partijen een gelijkwaardige rol.

Geïnteresseerden samenbrengen

De eerste stap van het netwerk is het identificeren van partijen in de regio die geïnteresseerd zijn in data-competentie, het ontwikkelen van vaardigheden en het gezamenlijk aanpakken van data-gerelateerde problemen. Een heel diverse groep van potentieel geïnteresseerden dus, zegt Plomp. 'Door al deze geïnteresseerden te betrekken in de opzet van het netwerk hopen we dat het netwerk de interesses van de betrokkenen zal reflecteren, waardoor deelname makkelijker wordt.'

Daarom komen er ook richtlijnen voor samenwerking: wat is een werkgroep, wat wordt er verwacht van deelnemers, hoe vindt communicatie plaats? De initiatiefnemers willen zelf zo open mogelijk werken en zo een voorbeeld stellen of inspiratie zijn voor de gewenste aanpak. Tot slot zijn netwerk-coördinatie en -facilitatie van belang. Plomp gaat zelf vanuit Aruba aan de slag als netwerkcoördinator. Daarnaast komen er lokale coördinatoren op Curaçao en Sint Maarten en is er administratieve ondersteuning.

“We gaan halfjaarlijkse bijeenkomsten houden en de werkgroepen kunnen vaker bij elkaar komen.”

Bijeenkomsten cruciaal

Een belangrijke activiteit van het netwerk wordt het organiseren van bijeenkomsten, events en werkgroepen rondom onderwerpen die deelnemers zelf belangrijk vinden. Ook komen er trainingen en trainingsmaterialen beschikbaar. 'Op die manier bouwen we lokale capaciteit op,' zegt Plomp. 'We hopen de drempel voor mensen om zich aan te sluiten zo laag mogelijk maken.'

Met verschillende eilanden, waarbij de grootste afstand zo'n 800 kilometer is, zijn momenten van verbinding onontbeerlijk, zowel online als in persoon. Daarom maken de bijeenkomsten een groot deel uit van het project. Plomp: 'We gaan halfjaarlijkse bijeenkomsten houden en de werkgroepen kunnen vaker bij elkaar komen. We gaan ervan uit dat mensen die deelnemen aan het netwerk ook enthousiast zijn over de werkgroepen waarbij zij zich gaan aansluiten en een leidende rol daarin nemen. Zo hopen we een bottom-up netwerk op te zetten.'

Transformers

Gevraagd naar het belangrijkste resultaat voor haarzelf noemt Plomp het faciliteren van de Local Network Transformers. 'Deze transformers doorlopen een training waardoor zij een leidende rol kunnen nemen binnen het netwerk, en lokaal de interesses kunnen bewaken en faciliteren. Uiteindelijk hoop ik dat we daardoor een minder sterke coördinerende rol hoeven de vervullen vanuit de universiteiten, omdat samenwerkingspartners zelf de gereedschappen en capaciteit hebben om activiteiten op te zetten.'

Het onderzoeks- en hogeronderwijslandschap in de Cariben

In de verschillende landen van het Caribisch deel van het Koninkrijk der Nederlanden zijn vier grote hogeronderwijs- en onderzoeksinstellingen:

- University of St. Martin
- University of Aruba
- De Universiteit van Curaçao
- Instituto Pedagógico Arubano

Deze instellingen worden op verschillende manieren gefinancierd – zowel publiek als privaat. Ze komen in aanmerking voor veel van de NWO-subsidies. In 2024 sloegen de instellingen de handen ineen in CHECK: Caribbean Higher Education Council of The Kingdom of the Netherlands. Doel hiervan is de samenwerking tussen de instellingen te bevorderen op het gebied van onderwijs, onderzoek en kennisuitwisseling. De aanvraag voor de nu toegekende subsidie is ook gedaan uit naam van CHECK.

Daarnaast zijn er kleinere instellingen die opleidingen aanbieden op hbo-niveau en/of onderzoek doen. Veel van deze instellingen werken ook nauw samen met partners in het Nederlandse deel van het Koninkrijk. Tot slot zijn er ook private medische universiteiten gevestigd in de Cariben.